

Gesprek met Ing. L. C. Smit:

“Scheppend bezig zijn”

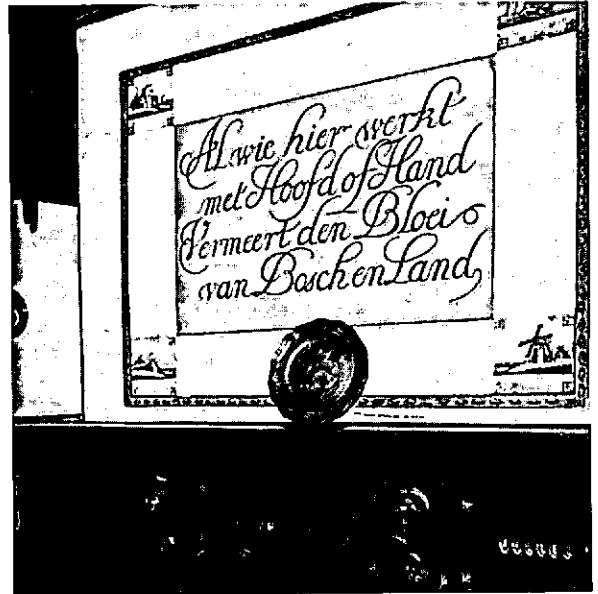
“Wat ben ik blij. Ik heb dit jaar de miljoenste den geplant”, sprak omstreeks de eeuwwisseling een boseigenaar tot zijn kind. Het kind bracht het over op één van de latere rentmeesters, behorende tot “t Schoutenhuis”, het rentmeesterskantoor te Woudenberg. Zo ging de uitspraak niet verloren: “Wat ben ik blij, dat ik dit jaar de miljoenste den heb geplant”...

Dit is ondenkbaar in deze tijd. Rondom de eeuwwisseling echter en in de jaren daarna voorzagen bezitters van woeste grond de bodem van schier eindeloze rijtjes bomen. De grondbezitters en anderen, die zich konden inzetten voor de bosbouw wensten “scheppend werkzaam te zijn met de uitgermigelde heidevelDEN”.

De laatste woorden waren van jhr. W. H. de Beaufort, oprichter van genoemd rentmeesterskantoor. Hij

“Boseigenaren leven niet op een eiland.”

en met hem vele anderen, hebben Nederland met de aanleg van uitgestrekte boscomplexen een nieuw klimaat gegeven. En nu, zeg na vijftientig jaar, hebben de bosbouwers geen ander gevoel dan toen. Zij zijn in dat door de pioniers geschapen klimaat, eveneens scheppend bezig.

Daar speelt in mee:

- de behoefte aan veelzijdiger bos;
- de drang naar behoud van de diversiteit van de landgoederen;
- het verlangen naar meer natuurlijk bos;
- de wens tot het overwinnen van de levensgrote problemen, die in economisch opzicht en in een mischien veel noodlottiger vorm, als zure dispositie, op het Nederlandse bos afkomen. En dat, terwijl de stedelijke bevolking in toenemende mate het bos begint te ontdekken.

‘t Schoutenhuis

Het zijn overwegingen bij het vijfenzeventigjarig bestaan van de Koninklijke Nederlandse Bosbouwvereniging. Het zijn ook bijna vanzelfsprekend de feiten die in

een gesprek met de directeur van het rentmeesterskantoor "t Schoutenhuis", ing. L. C. Smit, op tafel komen. Het nu bijna zeventen-zeventig jaar geleden, opnieuw historisch opgetrokken huis, ligt in leeftijd een neusje voor op de jubilerende vereniging. Leeftijd doet er echter niet toe. 't Schoutenhuis noch vereniging zijn bejaard. Kantoor en organisatie staan in de branding van het bosgebeuren. Er is een sterke band tussen beide: de directeur van het "huis" is tevens bestuurslid van de vereniging.

Ing. Smit is al zeventen-zeventig jaar aan het rentmeesterskantoor verbonden. Sinds 1975 als directeur. Zijn activiteiten buiten het Schoutenhuis beperken zich niet tot de vereniging. Hij is (en was) lid van diverse commissies, alle opererend binnen het vakgebied. "Men mag zich niet uitsluiten van al die processen, die verband houden met de samenleving en het landschap. Het rentmeesterschap brengt bovendien met zich mee, dat er wordt opgekomen voor de belangen van het ambt op andere plaatsen dan onmiddellijk nodig is." Hij handelt daarbij tevens volgens de statuten van de Nederlandse Vereniging van Rentmeesters, die vermelden: "te streven naar het op doelmatige wijze in evenwicht brengen van de inzichten van vele belangengroeperingen, die inspelen in de open ruimte"...

Ing. Smit heeft het recht terug te blikken en vooruit te kijken. Hij kan dit doen vanuit zijn functies, zeker als rentmeester behorende tot een uniek kantoor (een tweede van deze structuur bestaat niet in het land). Hij heeft de bijna spectaculaire ontwikkeling in de bosbouw, in het bosbeleid en in het landschapsbeheer, meegemaakt, beter "meebeleefd".

Hij heeft gezien hoe de stedelijke bevolking het bos ontdekte. De bevolking heeft daarna ook willen meepraten over "haar" bos. Ing. Smit daarover: "De bos-

eigenaren en landgoedbezitters weten, dat zij niet langer op een eiland leven. Dat zij ook een taak naar buiten hebben. De rentmeester moet daarbij technisch en economisch mogelijk maken dat wat hij namens de eigenaar onder beheer heeft, floreert, waarbij tevens ingespeeld wordt op de wensen van de samenleving".

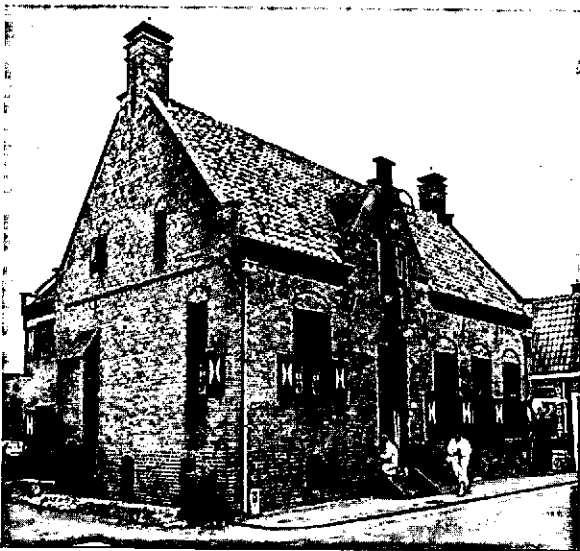
De belangstelling groeide in een periode waarin de bosbouwers de naweën van de Tweede Wereldoorlog juist achter zich hadden gelaten. De bosbouw groeide naar nieuwe visies. "Men kan geen bos optimaal laten groeien zonder rekening te houden met het complex van factoren die daarop van invloed zijn". Er is aan toe te voegen: "En naarmate het bos veelzijdiger is zal het meer stabiel zijn".

Diversiteit

Als ing. Smit zich richt op het particulier bezit zegt hij: "Het belang van het particulier bosbezit is, dat individuen altijd bezig zijn geweest met bos en landschap, ieder vanuit zijn eigen gezichtshoek in zijn eigen gebied. Dat heeft geleid tot de diversiteit van het landschap. Een oorspronkelijkheid die we niet meer mogen verliezen".

En als hij die oorspronkelijkheid op het heden betreft: "Bij het opstellen en uitvoeren van het overheidsbeleid ten aanzien van het particulier bosbezit en bij steun aan particuliere eigenaren gaat het om het behoud van dit karakter van het eigen bezit en daarmee van een groot gedeelte van het Nederlandse landschap. Subsidies vormen een honorering van de functie van een landgoed voor de samenleving. Hieraan is nog nimmer een prijskaartje gehangen".

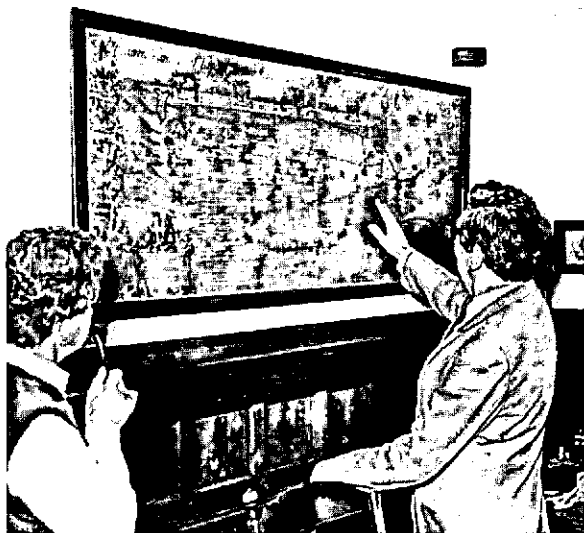
De boseigenaren wensen deel te nemen aan het

't Schoutenhuis.

Interieur van 't Schoutenhuis.

Ing. Smit bij historische kaart.

herstel en het behoud van het landschap. Hierbij is te denken aan het herstel van houtsingels, de aanplant van b.v. eikenbossen en van waardevolle solitaire bomen. Echter om aan dit proces deel te kunnen nemen moet men over een ruime beurs beschikken. Sinds 1977 komen boscijgenaren als gevolg van de Beschikking Bosbijdragen weer enigszins toe aan het aanleggen van landschappelijk waardevolle beplantingen. Als gevolg van de inflatie is thans deze bosbijdrage met ca. 30% gereduceerd.

Ing. Smit stelt, dat er bij de boscijgenaren ten aanzien van het bosbezit gelukkig niet strikt zakelijk wordt gedacht. Veel eigenaren zien het als hun taak het historisch bezit duurzaam in stand te houden. Het bosgebeuren moet vitaal blijven. Dit dient op een economisch verantwoorde basis te geschieden. Er moet hout worden geogst want er moeten financiële middelen zijn om het onderhoud van het bos te bekostigen. Ing. Smit gaf reeds in 1978 in dit blad (jaargang 50, nummer 3) een exposé over "De particuliere bosbouwer en de realisatie van de doelstellingen ten aanzien van het Nederlandse bos". Het bevat vooral het economisch aspect van het in standhouden van een familielandgoed.

Rentmeester

Al is een rentmeester een "zekere, positief te waarderen eigenwijsheid niet vreemd" (woorden van ing. Smit bij de viering van het vijfenzeventigjarig bestaan van 't Schoutenhuis), hij zal bij het gezamenlijk opstellen van het beheer de eigenaar zonder enige arrogantie moeten benaderen... Ing. Smit: "Wij moeten beheren als waren wij de eigenaars zelf. Een goede

analyse van hetgeen zij werkelijk willen, staat voorop".

't Schoutenhuis telt een team van zes rentmeesters, elk met een eigen specialisatie. Naast hun inbreng op technisch gebied is er de eigenschap om de taal te spreken van de persoon met wie zij moeten komen tot het opstellen van een plan. De taal van een landheer of van een boer. "Er moet voortdurend een gesprek mogelijk zijn. De zorg van het beheer komt op de schouders te liggen van de rentmeester. Hij moet bij het uitvoeren van het beheersplan voor bos of landschap of van een structuurplan voor landerijen steeds terugkoppelen naar de eigenaar. Hij moet steeds nagaan of er nog dezelfde lijn is".

Bosbouwvereniging

Even een "uitstapje" naar de Bosbouwvereniging: "Het is een ontmoetingscentrum van wetenschap en praktijk. De vereniging is het forum voor de bosbouw. Daarin moet worden gewerkt in een integratieniveau waarin wetenschap en praktijk elkaar vinden en waarin zij samenwerken. De een ziet wat de ander niet ziet en omgekeerd. De gedachte hoe het verder moet gaan, moet verder worden uitgediept. Er moet slagvaardig kunnen worden gereageerd op allerlei zaken. We kunnen denken aan het Meerjarenplan Bosbouw en aan de Natuurschoonwet. Bosbouw en wetenschap mogen niet gevangen zitten in hun eigen discipline. Zij hebben elkaar nodig. Een goed voorbeeld hiervan is de "de zure regen". Ing. Smit: "Er kan hierin niet genoeg onderzoek worden gedaan. Er is immers geen tijd meer. Er zijn al te lang teveel onherstelbare dingen gebeurd. Er sterven bomen. De zaak is veel complexer dan men denkt. Het is één van de belangrijkste problemen waarmee we nu in de bosbouw bezig zijn. Daarom moeten we gezamenlijk, met alle kracht er aan werken.

Bevruchting

Ing. Smit is geen man van polarisatie. "Zoals de adviezen die wij als rentmeesters uitbrengen aan de eigenaars, doorleefd moeten zijn, zo moeten ook de gezamenlijke adviezen, die wij in andere richtingen uitbrengen bijvoorbeeld waar sprake is van het maken van een beleid (Meerjarenplan Bosbouw), doorleefd zijn. Hier past het woord "bevruchting" "

"Van de bosbouw zal de bosbouwer nimmer kunnen zeggen, dat hij het allemaal weet. De bosbouwer, die dat zegt moet worden gewantrouwd. Één plus één bestaat niet in de bosbouw. Daarin komen geen ambtelijke etiketjes voor. Daarbinnen moet worden gesproken over een spectrum waarbinnen zich alles afspeelt. Een weg, die de enige juiste koers aangeeft bestaat niet."